

TILL FINLANDS REGERING

Finlands grundlagsenliga tvåspråkighet kan garanteras endast under förutsättning att den pågående kommun- och servicestrukturreformen beaktar villkoren för att det också i framtiden skall talas svenska i Finland. Svenska Finlands folkting, vars skyldighet det är att klargöra förutsättningarna för en fortsatt fungerande svenskspråkighet i Finland, understryker att svenskan i Finland inte kan överleva utan att det också i framtiden finns livskraftiga administrativa områden där svenska är majoritetsspråk.

I Finlands grundlag 17 § 2 mom. stadgas: "*Det allmänna skall tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhälleliga behov enligt lika grunder*". I 122 § stadgas om den administrativa indelningen och den svenska befolkningens rättigheter. Också i Europarådets stadga om regionala och minoritetsspråk som Finland ratificerat uttalas principen om att minoritetsspråkets geografiska område bör respekteras.

I språklagen (2004) definieras medborgarnas subjektiva rätt till service på landets nationalspråk finska och svenska. Lagen är omfattande och innebär att medborgarna behandlas likvärdigt i språkligt hänseende. Den pågående reformen av ämbetsdistrikt måste självfallet respektera denna i lag stadgade princip som innebär att fullvärdig service till kommuninvånarna måste ges också på svenska. Språklagen tar dock inte ställning till de villkor som berör svenskans möjligheter att bestå som ett levande språk i Finland. För dessa villkor är regering och riksdag ansvariga. Folktinget understryker att det kommer att krävas olika typer av lösningar för de svenska och de tvåspråkiga områdena. Respekten för de lokala opinionerna är en förutsättning för en framgångsrik reform.

Professor Kaarlo Tuori som på regeringens initiativ utrett kommunreformen konstaterar bl.a. *"Ur den kommunala demokratins perspektiv kan ändringar av språkförhållandena försämra möjligheten för den svenskspråkiga befolkningen att delta och utöva inflytande. Därför bör ändringar av språkförhållandena beaktas också då reformen bedöms utifrån den kommunala självstyrelsen och det däri ingående demokratikravet som garanteras i 122 § i grundlagen"*.

Den ramlag om en ny kommunstruktur som statsrådet bereder måste därför beakta förutsättningarna för att det svenska språket i Finland förs vidare som ett levande språk till kommande generationer och uttryckligen stadga att språkligt enhetliga områden skall eftersträvas. Den nya lagen bör beakta att sådana lösningar inte får vara ekonomiskt ofördelaktiga för kommunerna. Folktinget föreslår att en särskild utredare tillsätts för att utreda de språkliga konsekvenserna av den kommande lagen.

En förutsättning för att det svenska språket skall förbli livskraftigt är att det finns kommuner och förvaltningsområden som är övervägande svenskspråkiga. Andelen finlandssvenskar som lever i sådana områden får inte minskas med administrativa åtgärder. Speciella lösningar som garanterar den svenska servicen bör övervägas för tillväxtområden där den svenska befolkningen är stor, men vars procentuella andel är relativt liten. Ett starkt tvåspråkigt inslag i huvudstadsregionen är viktigt ur nationell synvinkel.
